

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Jauni pasākumi ES vienotajam telesakaru tirgum” Atzinuma projekts attiecas uz diviem dokumentiem: “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko nosaka pasākumus sakarā ar Eiropas elektronisko sakaru vienoto tirgu un savienota kontinenta īstenošanu un groza Direktīvas 2002/20/EK, 2002/21/EK un 2002/22/EK un Regulas (EK) Nr. 1211/2009 un (ES) Nr. 531/2012”

COM(2013) 627 final – 2013/0309 (COD)

“Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par telesakaru vienoto tirgu”

COM(2013) 634 final

(2014/C 177/12)

Ziņotāja: **Anna Nietyksza**

Eiropas Komisija, Padome 2013. gada 23. septembrī un Eiropas Parlaments 2013. gada 12. septembrī saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 114. un 304. pantu nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Jauni pasākumi ES vienotajam telesakaru tirgum”

Atzinuma projekts attiecas uz diviem dokumentiem:

“Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko nosaka pasākumus sakarā ar Eiropas elektronisko sakaru vienoto tirgu un savienota kontinenta īstenošanu un groza Direktīvas 2002/20/EK, 2002/21/EK un 2002/22/EK un Regulas (EK) Nr. 1211/2009 un (ES) Nr. 531/2012”

COM(2013) 627 final – 2013/0309 (COD) un

“Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par telesakaru vienoto tirgu”

COM(2013) 634 final

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Transporta, enerģētikas, infrastruktūras un informācijas sabiedrības specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2013. gada 18. decembrī.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 495. plenārajā sesijā, kas notika 2014. gada 21. un 22. janvārī (21. janvāra sēdē), ar 152 balsīm par, 2 balsīm pret un 5 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1. EESK atbalsta Eiropas Komisijas priekšlikumu regulai un īpašos pasākumus, kas paredzēti, lai paātrinātu elektronisko sakaru vienota tirgus izveidi kā pamatu dinamiskai un ilgtspējīgai izaugsmei visās ekonomikas jomās un jaunu darba vietu radīšanai. Tas nodrošinās arī augstu aizsardzības līmeni patērētājiem.

1.2. EESK uzskata, ka ierosinājums samazināt šķēršļus Eiropas elektronisko sakaru pakalpojumu nodrošinātājiem,

— izsniedzot visā ES derīgu vienotu Eiropas atļauju,

— kā arī saskaņojot normatīvos nosacījumus un radiofrekvenču spektra pārvaldību,

atvieglos nodrošinātāju uzdevumu sniegt konkurētspējīgus un drošus elektronisko sakaru pakalpojumus indivīdiem, uzņēmumiem un iestādēm visā ES.

1.3. EESK norāda, ka Komisijai būtu atkārtoti jāapsver iespēja platjoslas pakalpojumus iekļaut universālā pakalpojuma nodrošināšanā.

1.4. Vienlaikus EESK uzsver, ka normatīvo šķēršļu samazināšana atvērs tirgus mazākiem elektronisko sakaru nodrošinātājiem. Galvenie nodrošinātāju attīstības stimuli būs

- vienotā atļauja,
- to procedūru vienkāršošana, kas jāievēro, investējot tīklos,
- iespēja sniegt pārrobežu pakalpojumus visās ES valstīs,
- investīciju stimuli.

1.5. EESK norāda, ka ar Komisijas regulām un vispārējiem stimuliem jānovērš tirgus turpmāka sadrumstalošanās, jo tā kavētu pārrobežu pakalpojumu attīstību un vājinātu ES salīdzinājumā ar starptautiskajiem konkurentiem.

1.6. EESK uzskata, ka ātrgaitas tīklu labāka pieejamība un mazākas to veidošanas un darbības izmaksas

- radīs darba vietas Eiropas uzņēmumos, tostarp MVU un jaunizveidotos uzņēmumos, attīstot un nodrošinot novatoriskus produktus un pakalpojumus globālajā tirgū,
- paātrinās mūsdienīgu pakalpojumu izstrādi e-komercijas un e-izglītības jomā, kā arī progresīvus publiskos pakalpojumus, piemēram e-pārvaldi un e-veselību,
- paātrinās modernu Eiropas mākoņdatošanas pakalpojumu attīstību, kā teikts Komitejas atzinumā “Ceļā uz ES stratēģiju mākoņdatošanas jomā” (TEN/494),
- pavērs milzīgas iespējas radīt jaunus pakalpojumus izmantošanai jomās, kurās gaidāma strauja attīstība, piemēram, lietiskais internets (*IoT*) un mašīnas-mašīnas (*M2M*) komunikācija.

1.7. EESK atzīst, ka regulējuma saskaņošana stimulēs ieguldījumus Eiropas elektronisko sakaru pakalpojumu nodrošinātāju uzņēmumos.

1.8. EESK atbalsta patērētāju un lietotāju tiesību garantiju ierosināto saskaņošanu, tostarp:

- pakalpojumu sniedzēja izvēles un maiņas vienkāršošanu,
- to augsto izmaksu likvidēšanu, kas rodas, izmantojot mobilo sakaru viesabonēšanu un pārrobežu sakarus starp fiksētiem tālruniem ES iekšienē (sk. EESK informatīvo ziņojumu “Viesabonēšanas maksas tūlītēja atcelšana”, CES5263/2013, ziņotājs – *Hencks* kgs).

1.9. EESK atbalsta ierosmi, ka elektronisko sakaru pakalpojumu jomā tiek saskaņoti galalietotāju līgumu noteikumi visās dalībvalstīs.

1.10. EESK uzskata, ka atvērta piekļuve tīklam un iespēja izmantot progresīvus elektronisko sakaru pakalpojumus visā ES palielinās patērētāju un uzņēmēju mobilitāti, kā arī uzlabos piekļuvi Eiropas kultūras krājumiem un veicinās radošo nozaru attīstību.

1.11. Ar topošo regulu iecerēts panākt operatoru lielāku finansiālo un juridisko drošību. EESK savukārt iesaka nodrošināt lielāku juridisko drošību lietotājiem, labāk ievērojot viņu tiesības.

1.12. EESK uzsver, cik svarīgas ir tiesības uz personas datu pienācīgu aizsardzību, tiesības tikt aizmirstam un citas elektronisko sakaru pakalpojumu galalietotāju tiesības, uz kurām norādīts iepriekšējos EESK atzinumos ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ OV C 271, 19.9.2013., 133.–137. lpp.; OV C 229, 31.07.2012., 1.–6. lpp.; OV C 351, 15.11.2012., 31.–35. lpp.

1.13. EESK norāda, ka informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT) ir ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes avots, kas veido 50 % no ražīguma kāpuma visās ekonomikas nozarēs, kurās tās izmanto. Pat ja to izmantošanas dēļ dažas darba vietas tiek zaudētas, uz katrām divām zaudētajām darba vietām tiek izveidotas piecas jaunas (sk. priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai COM(2013) 627 final 2013/309 (COD), 2. lpp.). EESK uzsver, ka ar jaunu izglītošanas mehānismu palīdzību jānodrošina izglītība, pārkvalificēšanās un mūžizglītība visiem.

1.14. EESK uzsver, ka jāievēro atbilstība konkurences noteikumiem un tīkla neitralitāte, it īpaši attiecībā uz MVU sektorā ietilpstošajiem elektronisko sakaru pakalpojumu nodrošinātājiem, jo elektronisko sakaru pakalpojumu lielāko nodrošinātāju stiprināšana un radiofrekvenču spektra resursu konsolidācija var apdraudēt konkurētspēju dalībvalstu tirgos.

1.15. Regula par platjoslas virtuālās piekļuves produktiem (viens no platjoslas tīklu vairumtirdzniecības piekļuves tipiem, ko veido virtuālā tīkla savienojums ar jebkādu fiksētu vai bezvadu piekļuves tīkla arhitektūru, izņemot vietējās sakaru līnijas fizisko atsaisti, un attiecībā uz kuru ieviesta pārraidīšana uz noteiktu skaitu pārslēgšanas punktu, tostarp īpaši tīkla elementi un funkcionāli pielietojumi un papildu IT sistēmas) šķiet pārāgra. EESK uzskata, ka būtu labāk pagaidīt, līdz tirgus noregulēs šo pakalpojumu sniegšanas nosacījumus un cenas. Savukārt prasība nodrošināt ASQ savienojamības produktu ir jāregulē tā, lai tiktu nodrošināta vienmērīga sloga sadale starp lieliem operatoriem un mazākiem pakalpojumu sniedzējiem no MVU sektora.

1.16. EESK pauž nopietnas bažas par detalizētajiem risinājumiem, kas attiecas uz piekļuvi lokāliem radiotīkliem, īpaši par galalietotāju iespēju nodrošināt piekļuvi radiotīkliem citiem, anonīmiem lietotājiem.

1.17. EESK brīdina, ka ar ierosināto regulējumu ir noteikti ļoti tālejoši mērķi. Lai ievērotu tā ieviešanai paredzēto īso termiņu (no 2014. gada 1. jūlija) galvenajām ieinteresētajām pusēm, t. i., Eiropas Komisijai, valstu elektronisko sakaru regulatoriem, konkurences pārvaldes iestādēm un Eiropas elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem būs jāiegulda lieli pūliņi.

1.18. Ņemot vērā nepieciešamību koordinēt Eiropas atļauju izsniegšanas apjomu un procedūras, kā arī radiofrekvenču spektra rezervēšanas un izmantošanas noteikumus, EESK iesaka palielināt BEREC lomu līdz brīdim, kad tiks pieņemts lēmums par vienota Eiropas regulatora izveidi.

2. Ievads un pamatinformācija

2.1. Lielākie ASV, Japānas un Dienvidkorejas operatori ir veikuši milzīgus ieguldījumus gan fiksētā, gan bezvadu ātrgaitas interneta pieslēguma infrastruktūrā. Eiropas Savienībai ļoti svarīgi ir saglabāt globālu konkurētspēju elektronisko sakaru jomā.

2.2. Uzticama un ātra platjoslas piekļuve ir īpaši svarīga novatorisku elektroniskās saziņas pakalpojumu, tostarp mākoņdatošanas pakalpojumu, nodrošināšanai. Tāpēc no ES stratēģisko interešu viedokļa ir svarīgi, lai elektronisko sakaru joma darbotos optimāli un varētu ar vietējiem spēkiem nodrošināt mūsdienīgus pakalpojumus patērētājiem un saglabātu plašas iespējas radīt elektronisko sakaru iekārtas, risinājumus un pakalpojumus.

2.3. Digitālā ekonomika un tās nodrošinātie produkti veido arvien lielāku IKP daļu, turklāt no elektronisko sakaru pakalpojumiem ir atkarīgs ražīgums visās ekonomikas jomās sākot no veselības aprūpes līdz pat enerģētikai un sabiedriskajiem pakalpojumiem. Vēl viens nozīmīgs attīstības faktors ir iespēja veikt ieguldījumus bezvadu tīklos (t. i., mobilo sakaru tehnoloģiju ceturtā paaudze un turpmākās tehnoloģijas, kas nodrošina piekļuvi ātrgaitas mobilaļam internetam) un ātrdarbīgos fiksēto sakaru tīklos (piemēram, FTTH (*fiber-to-the-home* – optiskā šķiedra līdz mājām) optiskās šķiedras tīklos).

2.4. Lai panāktu sakaru tīklu ienesību, ir nepieciešams pietiekams apjoms. Tomēr ES dalībvalstu elektronisko sakaru tīkli ir ļoti sadrumstaloti: tajos darbojas vairāk nekā 1 000 fiksēto sakaru operatoru un vairāki simti mobilo tīklu operatoru. Pat lielākās operatoru grupas sniedz pakalpojumus atsevišķās valstīs un nepiedāvā pārrobežu pakalpojumus patērētājiem un maziem tiešajiem lietotājiem (pārrobežu pakalpojumus piedāvā tikai lielākajiem korporatīvajiem klientiem). Neviens no operatoriem nedarbojas vairāk nekā pusē dalībvalstu. Arī kabeļtelevīzijas tīklu tirgus ir sadrumstalots – tas ietver vairāk nekā 1 500 operatorus.

2.5. Tirgus sadrumstalotība ir augstu cenu cēlonis, īpaši tas attiecas uz zvaniem starp ES valstīm (uz viesabonēšanu mobilajos tīklos un uz starptautiskiem zvaniem fiksētā tīklā).

2.6. Radiofrekvenču spektrs ir ierobežots resurss. Tā izmantošanas efektivitāte būtiski ietekmē Eiropas digitalizācijas programmas īstenošanu un pakalpojumu sniedzēju darbības apstākļus. Vienlaikus radiofrekvenču spektra izmantošanas noteikumi (piemēram, piešķiršanas noteikumi, rezervēšanas ilgums, spektra pārziņas maiņa (radiofrekvenču spektra pārvaldības izmaiņas cita starpā ir vērstas arī uz tirgus prasību ievērošanu vai spektra izmantošanas efektivitātes uzlabošanu) un koplietošana) dažādās dalībvalstīs būtiski atšķiras. Atšķirības pastāv piešķiršanas nosacījumu, termiņa beigu un spektra rezervēšanas atjaunošanas iespēju jomā. Šo atšķirību dēļ ir grūti veikt ieguldījumus un veidot integrētus pārrobežu bezvadu tīklus.

2.7. Lai arī 1990. gados Eiropa bija pasaules līdere GSM mobilās telefonijas jomā, tagad tā atpaliek no iepriekš minētajām valstīm jaunāko mobilo pārraides tehnoloģiju ieviešanas jomā.

2.8. Pēdējos gados Eiropas IKT jomas attīstība ir notikusi ļoti lēni (0,3 % gadā), īpaši salīdzinājumā ar izaugsmi ASV (15 %) un vadošajās Āzijas valstīs (26 %).

2.9. Ierosinātās izmaiņas attiecas uz jomām, kuras regulē ar tiesību aktiem, kas ir pamatā elektronisko sakaru regulējumam ES. Tās ir šādas direktīvas: 2002/20/EK (Atļauju izsniegšanas direktīva), 2002/21/EK (pamatdirektīva), 2002/22/EK (Universālā pakalpojuma un lietotāju tiesību direktīva), 2002/58/EK (Direktīva par privāto dzīvi un elektroniskajām komunikācijām), šādas regulas: (EK) Nr. 1211/2009 (par BEREC izveidi) un (ES) Nr. 531/2012 (viesabonēšana), kā arī ar Lēmums 243/2012/ES (radiofrekvenču spektra politikas programma) ⁽²⁾.

3. Eiropas Komisijas regulas vispārīgais mērķis

3.1. Eiropas Komisijas regulas pamatmērķis ir izveidot elektronisko sakaru vienoto tirgu, kurā:

- iedzīvotāji, iestādes un uzņēmumi var piekļūt elektronisko sakaru pakalpojumiem visā ES teritorijā uz vienlīdzīgiem noteikumiem bez ierobežojumiem vai papildu izdevumiem,
- uzņēmumi un elektronisko sakaru pakalpojumu nodrošinātāji var sniegt pakalpojumus konkurētspējīgos apstākļos arī ārpus tās dalībvalsts teritorijas, kurā tie ir nodibināti, un apkalpot klientus visā ES,
- ir izstrādāts pamats ekonomikas digitālajai pārveidei, kuras rezultātā jāpanāk ekonomikas izaugsmes atjaunošana un saglabāšana, lielāka ES valstu globālā konkurētspēja un jaunu darba vietu izveide digitālās ekonomikas jomā, radošajās nozarēs un visās tajās ekonomikas jomās, kurās nozīmīga vieta ir elektroniskajiem sakariem.

3.2. Regulas priekšlikumā Eiropas Komisija ir ierosinājusi šādus risinājumus:

- izsniegt vienotu ES atļauju Eiropas elektronisko sakaru nodrošinātājiem, pamatojoties uz vienotu paziņošanas sistēmu galvenās uzņēmējdarbības veikšanas vietas dalībvalstī,
- saskaņot radiofrekvenču spektra pieejamības un piešķiršanas noteikumus un lietošanas ilguma tiesības,
- ieviest platjoslas virtuālās piekļuves produktus un harmonizētus elektronisko sakaru produktus ar nodrošinātu pakalpojumu kvalitāti (ASQ),
- saskaņot noteikumus galalietotāju/patērētāju tiesību jomā (prasība pēc pārredzamas informācijas un līgumiem, skaidri definēti līgumu slēgšanas un izbeigšanas noteikumi, tīkla neitralitāte, nodrošinātā pakalpojumu kvalitāte, nodrošinātāja maiņa un numuru pārnēsamība),
- valstu kompetento iestāžu pilnvaras piemērot sankcijas un noteikumi par Komisijas pilnvarām pieņemt deleģētos vai īstenošanas aktus,

⁽²⁾ OV C 123, 25.4.2001., 55.–56. lpp.; OV C 123, 25.4.2001., 56.–61. lpp.; OV C 123, 25.4.2001., 53.–54. lpp.; OV C 24, 28.1.2012., 131.–133. lpp.; OV C 133, 9.5.2013., 22.–26. lpp.

- noteikumi par viesabonēšanas zvaniem mobilo sakaru tīklos,
- ierobežot ES iekšējo fiksēto sakaru izmaksas, kas nevar būt augstākas par iekšzemes tālsakaru tarifiem,
- lielāka stabilitāte Eiropas Elektronisko komunikāciju regulatoru iestādei (BEREC) kā Eiropas Komisijas padomdevējai struktūrai elektronisko sakaru jomā.

3.3. Eiropadome 2013. gada 24.–25. oktobra secinājumos uzsvērusi: lai sekmētu dalībvalstu ekonomisko un sociālo attīstību, ir būtiski pārvarēt elektronisko sakaru tirgus sadrumstalotību, sekmēt efektīvu konkurenci un piesaistīt privātās investīcijas, izmantojot paredzamu un stabilu tiesisko regulējumu, vienlaikus nodrošinot augstu līmeni patērētāju tiesību aizsardzībā, kā arī saskaņot frekvenču piešķiršanu (Eiropadomes 2013. gada 25. oktobra dokuments (EUCO 169/13, CO EUR 13 CONCL 7), 5. un 9. punkts).

3.4. Ātru savienojumu lielāka pieejamība un zemākas to izmantošanas izmaksas ļaus visiem pakalpojumu nodrošinātājiem, tajā skaitā Eiropas MVU, radīt un globālajā tirgū piedāvāt novatoriskus produktus un pakalpojumus.

4. Īpašas piezīmes par Eiropas Komisijas regulu

4.1. Vienota ES atļauja

4.1.1. EESK uzskata, ka pārrobežu pakalpojumu sniegšanu šobrīd kavē birokrātiski šķēršļi, kas saistīti ar valstu atļauju piešķiršanas sistēmu, radiofrekvenču spektra piešķiršanas kārtības, piekļuves produktu regulējuma un patērētāju tiesību noteikumu sadrumstalotību.

4.1.2. Operatori izmanto tirgus sadrumstalotību uz galalietotāju rēķina, sniedzot dārgākus pārrobežu pakalpojumus.

4.1.3. EESK uzskata, ka regulas priekšlikums veicinās operatoru konsolidāciju un elektronisko sakaru pakalpojumu Eiropas mēroga sniedzēju veidošanos. Šis process veicina dalībvalstu ekonomikas konkurētspēju globālajos tirgos.

4.1.4. Elektronisko sakaru pakalpojumu nodrošinātāju stiprināšana un vienots tiesiskais regulējums padarīs Eiropas pakalpojumu nodrošinātājus pievilcīgākus institucionālajiem investoriem, tostarp privātā kapitāla fondiem. Papildu kapitāla nodrošināšana operatoriem palielinās to investīciju spēju.

4.1.5. EESK atzinīgi vērtē vienotas ES atļaujas ieviešanu, kas ir būtisks priekšnoteikums sistēmas darbības uzlabošanai. Ir skaidri jānosaka sadarbības kārtība un principi.

4.1.6. EESK būtu atzinīgi novērtējusi to, ja priekšlikumā būtu pausta nostāja par labu vienotam Eiropas regulatoram, ko Komiteja jau ieteikusi un aizstāvējusi vairākos atzinumos.

4.2. Radiofrekvenču spektra lietošanas koordinācija

4.2.1. Radiofrekvenču spektra pārvaldības harmonizēšana, pamatojoties uz radiofrekvenču spektra izmantošanas vienotiem nosacījumiem (piešķiršanas noteikumi, rezervējumu ilgums, radiofrekvenču spektra pārziņas maiņas un koplietošanas iespējas) atvieglos jaunu bezvadu platjoslas piekļuves tehnoloģiju (4G un turpmākās) ieviešanu.

4.2.2. EESK skatījumā šī regula apsteidz 2016. gadā plānoto pašreizējo viesabonēšanas noteikumu efektivitātes pārskatīšanu un lēmumus par joslu piešķiršanu, ko paredzēts pieņemt ITU-R (ITU-R (Starptautiskās Telesakaru savienības radiosakaru sektors) – viens no trim Starptautiskās Telesakaru savienības (ITU) sektoriem (nodaļām), kas ir atbildīgs par radiosakariem) Pasaules radiosakaru konferencē 2015. gadā (WRC 2015).

4.3. Eiropas virtuālās piekļuves produkti

4.3.1. EESK uzskata, ka noteikumi par platjoslas virtuālo piekļuvi ir ierosināti brīdī, kad valda liela neskaidrība attiecībā uz NGN/NGA tīklu (ātrdarbīgi nākamās paaudzes tīkli/nākamās paaudzes piekļuve) regulējumu un dalībvalstu regulējuma praksē ir lielas atšķirības. Stabili regulējoši principi, kas operatorus stimulē ieguldīt dārgā NGN/NGA infrastruktūrā, ir jāievieš ļoti piesardzīgi, jo regulējuma prakse šajos jautājumos ir tikai tapšanas sākumposmā. Vairumtirdzniecības produkti jāizstrādā, ņemot vērā patērētāju vajadzības individuālajos valstu tirgos, un tie nebūtu jāparedz tipiskai “vidējai Eiropas valstij”.

4.4. *Nodrošinātas pakalpojumu kvalitātes (ASQ) savienojamības produkts*

4.4.1. Nodrošinātas pakalpojumu kvalitātes (ASQ) savienojamības produkta ieviešana var būt ļoti lietderīga, lai izstrādātu un nodrošinātu specializētus, mūsdienīgus digitālos pakalpojumus.

4.4.2. EESK uzskata, ka pienākums nodrošināt ASQ ir jāregulē tā, lai tiktu nodrošināta vienmērīga sloga sadale starp lielākajiem operatori un mazajiem pakalpojumu sniedzējiem no MVU sektora.

4.5. *Harmonizētas galalietotāju tiesības*

4.5.1. EESK uzskata, ka galalietotāju tiesību harmonizēšana, pienākumi attiecībā uz pārredzamību un skaidra patērētāju informēšana par noteikumiem, kvalitāti, tiesībām, tarifiem un pakalpojumu nodrošinātāja maiņas atvieglošanu elektronisko sakaru pakalpojumu patērētājiem būs izdevīgi. Minētais nostiprinās viņu pozīciju attiecībā pret pakalpojumu nodrošinātājiem un mazinās informācijas asimetriju.

4.5.2. EESK atzinīgi vērtē specifiskas informācijas sniegšanu un līgumsaistības, kurās ietilpst

- pakalpojumu sniegšana galalietotājiem invalīdiem, detalizēta informācija par viņiem paredzētiem produktiem un pakalpojumiem,
- informācija, kāda veida pasākumus var veikt sakaru nodrošinātājs, reaģējot uz drošības vai neatkarības jomā notikušiem negadījumiem vai apdraudējumiem un vājām vietām;
- informācija, kā galalietotāji var kontrolēt patērēto elektronisko pakalpojumu apjomu.

4.5.3. EESK atzinīgi vērtē ierosinājumu elektronisko sakaru nodrošinātājiem uzlikt par pienākumu sniegt sabiedriskas nozīmes informāciju par

- parastākajiem elektronisko sakaru pakalpojumu lietojumiem, iesaistoties nelikumīgās darbībās vai izplatot kaitīgu saturu, un to juridiskajām sekām,
- līdzekļiem, kā aizsargāties pret apdraudējumiem personiskajai drošībai un nelikumīgu piekļuvi personas datiem, izmantojot elektronisko sakaru pakalpojumus.

4.5.4. Tomēr EESK pauž nožēlu par neskaidro formulējumu, kas vērojams ierosinātās regulas IV un V nodaļā, it īpaši saistībā ar subjektīvajiem faktoriem, no kuriem joprojām ir atkarīgas dažas patērētāju tiesības; tika cerēts, ka tās kļūs par saistošām garantijām, un tas īpaši attiecas uz priekšlikuma 23. panta 3. punktu, 27., 28. un 30. pantu.

4.6. *Viesabonēšana un starptautiski zvani*

4.6.1. Kaut gan Eiropas digitalizācijas programmas galamērķis ir likvidēt atšķirības starp iekšzemes un viesabonēšanas cenām, lai tādējādi izveidotu mobilo sakaru pakalpojumu iekšējo tirgu, mobilo sakaru viesabonēšanas cenas Eiropā joprojām ir pārāk augstas un ievērojami pārsniedz tarifus, kas par šo pašu pakalpojumu tiek aprēķināti vienas valsts robežās.

4.6.2. Neraugoties uz to, ka Savienībā ir noteikta tarifu maksimālā robežvērtība, operatoru piemērotās vidējās cenas tikai nedaudz atšķiras no reglamentētās maksimālās robežvērtības un kavē veselīgu konkurenci; tādēļ Komisija uzskata, ka ir jāierosina jauns tiesību aktu kopums, ar kuru noteikts no 2014. gada atcelt viesabonēšanas papildmaksu saņemtajiem zvaniem, paredzot, ka ar operatoru vai operatoru apvienību konkurences veicināšanu laika gaitā izzudīs arī citas viesabonēšanas izmaksas.

4.6.3. EESK principā atbalsta ne tikai maksas par ienākošajiem zvaniem, bet arī visu viesabonēšanas tarifu (balss, īsziņas, datu pārraide) atcelšanu. Turklāt Komiteja uzskata, ka funkcionējoša Eiropas mobilo elektronisko sakaru iekšējā tirgus izveides nolūkā ir jāpārskata arī tarifi, ko piemēro tranzīta mobilajiem sakariem Eiropas Savienībā.

4.6.4. Tā kā strukturālās reformas, kas paredzētas attiecīgajā 2012. gada regulā, tiks īstenotas tikai no 2014. gada jūlija, EESK uzskata, ka viesabonēšanas maksas atcelšanas datums jānosaka atkarībā no minēto strukturālo reformu rezultātiem pēc tam, kad tās būs pilnībā īstenotas.

4.6.5. Paredzams, ka šis termiņš ļaus regulatīvajām iestādēm veikt preventīvus pasākumus, lai nepieļautu, ka operatori ar iekšzemes tarifu paaugstināšanu kompensē viesabonēšanas maksas atcelšanas dēļ radušos ieņēmumu samazinājumu. Šāda kompensācija radītu zaudējumus visiem patērētājiem, jo īpaši tiem iedzīvotājiem, kas kaut kādu iemeslu dēļ nedodas ārpus mītnes valsts un tātad neizmanto viesabonēšanas sakarus.

4.6.6. Lai nodrošinātu cenu labāku pārredzamību, jo īpaši pakalpojumu pakešu cenu pārredzamību, EESK arī ierosina, lai regulatīvās iestādes sadarbībā ar patērētāju organizācijām izstrādā standartizētu tipveida informāciju par cenas struktūru, lai varētu savstarpēji salīdzināt dažādus piedāvājumus un atvieglotu ekonomiski visizdevīgākā piedāvājuma meklēšanu.

4.6.7. Visbeidzot, Komisijai stingri jāraugās, lai operatoru partnerība, ko tā mudina veidot, neradītu aizliegtas vienošanās vai oligopolus, kā rezultātā tiktu ļaunprātīgi izmantots dominējošais stāvoklis tirgū.

4.7. BEREC statusa maiņa

4.7.1. EESK uzskata, ka ierosinātās izmaiņas BEREC statusā, piemēram, Regulatoru padomes priekšsēdētāja pilna laika amats, var būt nepietiekamas, ņemot vērā ar konkurētspēju saistītus izaicinājumus un nepieciešamību radīt stimulus investīcijām, it īpaši platjoslas sakaros un NGN/NGA tīklos.

Briselē, 2014. gada 21. janvārī

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Henri MALOSSE*
